

BE-A0514_114360_113054_DUT

Inventaris van het archief van de heer en
het leenhof van Lieferinge, 1593-1837

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:.....	5
Raadpleging en gebruik.....	6
Voorwaarden voor de raadpleging.....	6
Voorwaarden voor de reproductie.....	6
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	7
Archiefvormer.....	7
Naam.....	7
Geschiedenis.....	7
Algemeen.....	7
Heer.....	8
Leenhof.....	11
Archief.....	13
Geschiedenis.....	13
 BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN.....	 17
I. Archief van de heer.....	17
A. Stukken van persoonlijke aard.....	17
B. Stukken van zakelijke aard.....	17
1. Algemeen.....	17
2. Bezit van de heerlijkheid.....	18
3. Heerlijke rechten.....	19
4. Cijnzen.....	19
5. Verkopen.....	19
6. Verpachtingen.....	20
7. Financiën.....	20
II. Archief van het leenhof.....	21
A. Het Leenhof als bestuurlijk lichaam.....	21
1. Algemeen.....	21
16 Registers van resoluties. 1722-1759.....	21
2. Personeel.....	21
20 - 21 Processen-verbaal van de verkiezing van afgevaardigden van de grote gegoeden en de notabelen. 1781-1794.....	21
3. Processen waarbij de wethouders als partij optreden.....	21
4. Relaties met hogere besturen.....	22
28 - 30 Minuten van de verslagen over de kosten die betaald werden aan de compagnie van de provoost-generaal.....	22
34 - 35 Minuten, opgemaakt op bevel van de Raad van Vlaanderen, van de staten van de voorraad granen. 1740-1741.....	23
5. Belasting en financiën.....	24
a. Kadaster.....	24
b. Vestiging van de aanslag.....	24
52 - 104 Staten van lasten. 1713-1794.....	24
105 - 114 Akten met vastlegging van de aanslagvoet. 1683-1701.....	28
115 - 137 Kohieren. 1621-1795.....	28
138 - 139 Minuten van de brieven met kennisgeving aan het Hoofdcollege van het Land van Aalst van de repartitie van de belasting. 1718-1721..	30
140 - 142 Manualen voor de inning van de belasting. 1783-1790.....	30
c. Rekenplichtigheid.....	30
143 - 218 Rekeningen van belastingen. 1617-1788.....	30
219 - 221 Bewijsstukken bij de rekeningen. 1692-1752.....	35

---

d. Diversen.....	36
6. Militaire lasten.....	36
232 - 241 Staten van verliezen, leveringen en diensten aan militairen. 1705-1750.....	36
7. Zorg voor verkeerswegen.....	37
8. Toezicht op de armentafel.....	37
246 - 248 Akten van verpachting van de gronden van de kerkfabriek en armentafel. 1770-1787.....	37
249 - 250 Rekeningen. 1781-1786.....	38
9. Toezicht op het beheer van de goederen van de kerkfabriek.....	38
252 - 254 Rekeningen. 1690-1780.....	38
B. Het Leenhof als gerechtelijk lichaam.....	39
1. Strafrechtelijke en burgerlijke rechtspraak.....	39
a. Procedurestukken.....	39
263 - 266 Rollen van de rechtbank. 1626-1759.....	39
b. Processtukken.....	40
c. Strafitvoering.....	42
2. Willige rechtspraak.....	42
295 - 299 Registers van akten en contracten. 1593-1795.....	42
302 - 303 Minuten van aangiften van nalatenschappen. 1658-1794.....	43
304 - 305 Registers van aangiften van nalatenschappen. 1752-1788.....	43
C. Leenadministratie.....	43
III. Stukken zonder aanwijsbaar verband.....	44

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Lieferinge 0000

Periode:
1593-1837

Archiefbloknummer:
BE-A0514.1628

Omvang:

- Laatste bestanddeelnummer: 318.00
- Omvang geïndexariseerd: 2.29 m

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Gent

Archiefvormers:
Leenhof, vierschaar en dorpsbestuur van Lieferinge, 12de eeuw - 1795
Heer van Lieferinge, 11de eeuw - 1795
Luycx (familie), 17de - 18de eeuw
de Ribaucourt (familie), 19de eeuw
Van de Leene (familie), 19de eeuw

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De archiefstukken zijn openbaar en vrij raadpleegbaar in de leeszaal van het Rijksarchief te Gent.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Heer van Lieferinge
Leenhof van Lieferinge

GESCHIEDENIS

ALGEMEEN

De naam Lieferinge komt voor de eerste keer voor in de geschreven bronnen in het jaar 1126 en werd toen 'Leffrenghem' geschreven. Het is van oorsprong een Germaanse naam en betekent 'de woning van de lieden van Leudifrip'¹. In een later onderzoek wordt de oudste vermelding 'Letfringen' verder in de tijd geplaatst en gedateerd "omstreeks 1030"².

Lieferinge was in het Ancien Régime een "drielandpunt". Het dorp was Vlaams grondgebied, onderdeel van het Land van Aalst, en grensde zowel aan het graafschap Henegouwen als aan het hertogdom Brabant. Het was een serve plaats, waar de inwoners dienstlieden waren van de graven van Vlaanderen. In het eerste kwart van de 15de eeuw werd het dorp samen vernoemd met andere als het Land van Wedergrate. Het staat er zo: "*Wiendeke over Denre, ten eychenen, Lieffringhen, Apeltrin, Eichem: theerscap van Widergraet ende ziin alle de laten ende daer gheboorne syne ende dienstlieden myns heeren van Vlaendren*"³. Het Land van Wedergrate was op dat ogenblik dus samengesteld uit Denderwindeke, Neigem, Lieferinge en Appelterre-Eichem. Al degenen die er woonden en geboren werden, waren dienstlieden van de graaf van Vlaanderen.

In het verslag van de commissarissen ter vernieuwing van het transport van het Land van Aalst in 1658-1664⁴ noteerde men de oppervlakte van Lieferinge, namelijk 98 bunder 2 dagwand en 88 roeden (ca. 122 ha 16 are). De belasting op de tiend werd gerekend aan 5 bunder 3 dagwand, zodat men aan een belastbare oppervlakte van 104 bunder 1 dagwand 88 roeden kwam. De leenmannen verklaarden dat men rekende aan hemelse breedte en dat land, weide en bos evenveel belast werden. Niettemin gaven ze toe dat de inkomsten van de tiend van de pastoor niet werden belast, evenmin als de schooflanden van de pastoor en de kerkfabriek. Schooflanden werden één

---

1 GYSSELING M., Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226), Brussel, 1960, 2 dln.

2 VAN DEN HAUTE S. en VAN DE PERRE D., Enkele nieuwe elementen uit de geschiedenis van Lieferinge en de bouwgeschiedenis van de parochiekerk, in: Het Land van Aalst, 2001, p. 44. Gebaseerd op de vroegste kopie (12de eeuw) van de "Gesta episcoporum Cameracensium", geschreven 1051-1054.

3 . RIJKSARCHIEF TE GENT (RAG), Oud Stadsarchief Geraardsbergen, nr. 40 f° 46. Tekst ook te lezen in STADSARCHIEF AALST (SAA), Oud stadsarchief Aalst, boek metten haire f° 184.

4 SAA, Land van Aalst, nr. 4897 f° 137.

derde minder dan de andere gronden getaxeerd, drie bunder schoofland betaalde belasting voor twee bunder. De schooflanden betaalden de zesde schoof en hadden een oppervlakte van 4 bunder 151,5 roeden (ca. 5 ha 38 are). Volgens de rekeningen van belastingen werden in de eerste helft van de 17de eeuw inderdaad de schooflanden één derde minder belast, in 1676 was de reductie teruggebracht tot één vierde.

Beëdigd landmeter Andries Van der Zee berekende na de opmeting van het dorp in 1692 een oppervlakte van 97 bunder en 87 roeden. Van dan af rekende men voor de belastingen tot 1720 op 96 bunder (ca. 118 ha) belastbare oppervlakte. In dat jaar maakte de belastingontvanger zijn rekening op basis van een belastbare oppervlakte van 103 bunder 3 dagwand en 64 roeden, de belasting op de tiend en schoof inbegrepen. In de loop de 18de eeuw wijzigde de belastbare oppervlakte nog vier keer ⁵. In 1765-1767 was er in Lieferinge 76 bunder 191 roeden akkergrond, tuinen en huizen in gebruik, 19 bunder 271 roeden weide en 1 bunder 25 roeden bos. De grenzen van het dorp bleven ongewijzigd en de kadastrale opmeting gaf 124 ha aan als oppervlakte van het dorp.

In de periode 1765-1767 waren er slechts drie weefgetouwen werkzaam en in het dorp was er één winkel waar men wat snuif verkocht. Er werd vrij veel gesponnen "*waarmede de huyshoude menschen bij winterteyt hunnen cost syn winnende*". Het aantal armen was beperkt: op 77 inwoners die in 1763 maalgeld betaalden, waren er slechts drie armen.

Jozef De Brouwer ⁶berekende het aantal inwoners van Lieferinge omstreeks 1570 op circa 97 personen, waarvan ongeveer twee derde migreerde of omkwam in de periode 1586-1605. In het jaar 1590 telde men nog slechts 30 inwoners. De bevolking groeide in de volgende decennia aan tot omstreeks het jaar 1665 (110 inwoners). In de daaropvolgende 30 jaar daalde het aantal inwoners als gevolg van de pestepidemie in 1667-1669 en de talrijke oorlogen tot een nieuw dieptepunt van 53 inwoners in 1690. In 1708 waren er 69 inwoners ⁷. In 1732 telde men te Lieferinge slechts 16 huishoudens ⁸. Volgens de telling van het jaar IV van de Franse jaartelling (9 mei 1796) woonden er te Lieferinge 127 inwoners, namelijk 104 volwassenen en 23 kinderen jonger dan 12 jaar.

HEER

De heerlijkheid Lieferinge werd in leen gehouden van de tesorier van het Onze-Lieve-Vrouwkapittel te Kamerijk. De oudste attestatie van het bezit dateert van omstreeks 1030 toen Gerard I, bisschop van Kamerijk, voor het onderhoud van de godslamp in de Sint-Janskapel van de kathedraal te Kamerijk onder andere acht *mansus* grond schonk aan de tesorier ⁹van de kathedraal.

5 1726: 103 bunder 2 dagwand 44 roeden, 1728: 103 bunder 2 dagwand 64 roeden, 1734: 103 bunder 1 dagwand 64 roeden 5 voeten 1781: 103 bunder 3 dagwand 2 roeden 4,5 voeten volgens de berekening van landmeter Van der Zee.

6 DE BROUWER J., Demografische evolutie van het Land van Aalst 1570-1800, Brussel, 1968, p. 45-46.

7 RAG, Heer en Leenhof van Lieferinge (Lieferinge 0000), nr. 27.

8 RAG, Lieferinge 0000, nr. 38.

9 VAN DEN HAUTE en VAN DE PERRE, Enkele nieuwe elementen, p. 44.

De tresorie van Kamerijk hield Lieferinge niet als leen van een of andere leenheer ¹⁰.

De tresorier gaf de heerlijkheid Lieferinge vanaf 3 september 1362 in leen aan seculiere heren. Een onderzoek in het archief van het metropolitaan kapittel te Kamerijk in 1647 bracht aan het licht dat dit leendenombremment van Gerrit van Massemine het oudste in hun bezit was ¹¹. Het is niet uitgesloten dat vóór 1362 de dorpsheerlijkheid in handen werd gegeven van priesters die er tegelijkertijd pastoor en heer van waren ¹².

Enkele verplichtingen ten opzichte van de leenheer zoals de leenverheffing en het leendenombremment mochten in 1643 uitzonderlijk, en met toelating van de proost, deken en kapittel, ingediend worden bij baljuw en leenmannen van het Leenhof Ten Steene te Aalst, waar de leenmannen trouwens te rade gingen wanneer er zich moeilijke casussen aandienden. Uit de aflevering van een authentiek afschrift weten we dat de leendenombremmenten zich in het archief van het kapittel te Kamerijk bevonden ¹³. De afschriften waren afgeleverd op vraag van Rogier van Leefdael, heer van Lieferinge, omdat "*ten tijde van syn wel edelheijts voorsyde voorouders verbrandt syn geworden het meestendeel van hunne brieven ende scriften inden stadthuijse der stadt van Antwerpen*". Volgens twee lijsten prominent opgenomen in twee registers in dit archief waren de opeenvolgende heren en vrouwen:

- 1362 Geeraert van Messeme d'Axele
- 1390 (volgens een aantekening in een cijnsboek) zijn dochter jonkvrouw van Axele die trouwde met ridder Jan van den heetvelde
- 1425 hun dochter die trouwde met ridder Jan de gavre d'herimez
- 1454 hun zoon ridder Arnoudt van gavre d'herimez die op 14 september 1454 trouwde met Else van Schoonhoven
- 1480 Anna van gavre d'herimez die huwde met jonker Philips van Leefdael, zoon van ridder Jan van Leefdael, heer van Thielen, en van Cornelia van Ranst
- 1500 hun zoon Philips van Leefdael
- 1532 jonker Rogier van Leefdael na het overlijden van zijn broer Philips van Leefdael
- 1548 jonker Jan van Leefdael zoon van Rogier en van Joanna van Schoonhoven
- 1576 zijn zoon jonker Hendrick van Leefdael
- 1597 zijn broer jonker Philips van Leefdael zoon van Rogier, na het overlijden van zijn broer
- 1620 jonker Jacob van Leefdael zoon van Rogier en van Joanna van Schoonhoven, bij schenking door zijn broer Philips.

10 RAG, Lieferinge 0000, nr. 5 f° 26-27: "... dat die heerlyckhijt ende dorpe van Lieferringhen met hoge, lege ende middele jurisdictie, mitsgaeders alle des sellefs appendentien ende dependentien, als grontheeren in vorighe tijden heeft toegecomen, soo gelyck ende in allen manieren als die selleve aldaer geleghen is, aen die tresorie van ons voors. capittel, sonder dat de voors. heerlyckhijt ende dorpe met allen het gene des daer aenkleeft doenmaels van iemanden was releverende..."

11 RAG, Lieferinge 0000, nr. 2: "Geeraert van Messeme d'axele was den eersten diemen vint geweest te zijn heere van Lieferringhen"

12 VAN DEN HAUTE en VAN DE PERRE, Enkele nieuwe elementen, p. 48.

13 RAG, Lieferinge 0000, nr. 5: Leendenombremmenten van Jan van Leefdael, 20.10.1594; Hendrik van Leefdael, 02.10.1633; Rogier van Leefdael, 23.05.1643 en ontvangen te Kamerijk op 06.06.1648; Philip Colins, heer van Heetvelde, 06.07.1730.

- 1660 jonker Rogier van Leefdael, zoon van Jacob en van Agnes van Westerholt de Hacfort gehuwd met Esther van Leefdael
- 1685 jonker Jacob van Leefdael, majoor-commandant van 's Hertogenbosch, gehuwd anno 1670 met Jacobine Marguerite van Utenhove. Hij overleed voor zijn vader en de heerlijkheid ging over op zijn zuster
- 1700 Jacobine Joanna Theresia van Leefdael, gehuwd te Lieferinge op 15 augustus 1703 met Pierre de Colins, heer van Heetvelde.
- 9 juni 1721 Philips Colins, heer van Lieferinge, Heetvelde, Thy, e.a., zoon van Philips en van Jacoba van Leefdael; huwde eerst op 3 november 1731 met Maria Theresia, barones van Pallandt en dochter van Jean Melchior, baron van Pallandt en van Catharina Aurelia d'Hoefnagle; het tweede huwelijk met Marie Anne De Schrevel.

- 11 augustus 1777 Maximiliaen de Colins, heer van Lieferinge, Heetvelde en Thy, zoon van Philips en van Marie Anne De Schrevel
De naam van de laatste heer van Lieferinge staat niet meer in het register. In 1786 verkocht Maximiliaen de Colins de heerlijkheid aan Lancelot Ignace Joseph, baron van Gottignies, die kocht in naam van Antoine Philippe Fiacre Guislain De Visscher, baron van Celles.

De rechten en inkomsten van de heer staan duidelijk omschreven in het leendenombrement. Tussen de opeenvolgende leendenombrementen zijn er wel inhoudelijke verschillen ¹⁴.

De heer bezat de uitoefening van de justitie in al zijn graden (hoge, middele en lage) binnen de grenzen van zijn heerlijkheid. Om de veiligheid van de inwoners te verzekeren en recht te laten geschieden benoemde de heer een baljuw en een prater (ook officier genoemd) en kon hij, net zoals iedereen die om recht vroeg, beroep doen op zijn leenmannen om een vierschaar te spannen en criminele feiten te beslechten. Een griffier, "*clerck*" genoemd, zorgde voor de registratie van de procedures. Zijn rechtbank, bemand door baljuw en leenmannen, kon boeten opleggen tot maximaal 60 pond parisis. De heer had recht op "*Ceuren en breucken*". Dit is een geijkte uitdrukking in het recht. Keuren is het woord dat staat voor boeten voor overtredingen inzake maten en gewichten, eetwaren en dranken, dienstboden, ambachts- en werklieden, 'breuken' voor boeten voor alle mishandelingen door steken, slaan met stok of vuist, schieten met buks of boog, huisstoring en dergelijke meer ¹⁵. Er was wel een uitzondering op de gerechtelijke bevoegdheden. Indien er binnen zijn heerlijkheid een brandstichter, moordenaar of verkrachter (van vrouwen) gevat werd, was hij verplicht de hoogbaljuw van het Land van Aalst of zijn stadhouder daarvan op de hoogte te brengen. Deze mocht de gearresteerde verhoren en eventueel op de pijnbank leggen. Na deze tussenkomst van de hoogbaljuw mocht de heer van Lieferinge de misdadiger naar zijn wens berechten ¹⁶. De schandpaal stond op de dorpsplaats. Wat

¹⁴ Zie infra.

¹⁵ STALLAERT K., Glossarium van verouderde rechtstermen, kunstwoorden en andere uitdrukkingen, Leiden, 1890, dl. 2, p. 63.

¹⁶ Deze paragraaf kwam in het leendenombrement terecht en was eigenlijk een voorrecht van de hoogbaljuw van het Land van Aalst die in het hele Land van Aalst in voege was zonder dat men onderscheid maakte naar delict: "Negheen van de vassalen ne vermach met eeneghen mesdoenre te legghene ter pine of questien extraordinaeren zonder consent of ongheroupen van den bailliu noch composeren van criminelen zaken, het en zy bi consente van hem ende de bailliu ...". SAA, Oud stadsarchief Aalst, boek metten haire f°

berechting bij doodslag en andere gewelddelicten betreft, had de heer een zekere vrijheid. Wanneer een inwoner van Lieferinge zelfmoord pleegde, waren zijn of haar bezittingen voorbehouden aan de heer (desperatien). Verder inde hij verbeurdverklaringen (confiscatien) en kwamen alle gevonden goederen (estrangie) aan hem toe. De heer had ook recht op een deel van de nalatenschap van bastaarden. Na de begrafenis van een inwoner van Lieferinge legden de naastbestaanden een zilveren penning op het graf; daarmee betaalden ze het recht van 'beste hoofd' aan de heer. Deden ze dat niet, dan kon de heer het beste stuk roerend goed uit de nalatenschap kiezen. De inkomsten van zijn heerlijkheid, ongeveer 24 pond parisis, kwamen voort van cijzen op percelen land die geïnd werden in geld, kapoenen (gesneden haantjes), ganzen, tarwe, rogge, haver en brood. Wanneer de laten, dus de eigenaars die een perceel bezaten waarop cijzen werden geheven, hun perceel verkochten, hypothekeerden of op een andere manier afstand van deden, had de heer recht op een overdrachtaks wat men "coop oft pontpenningen" noemde. De koper betaalde aan de heer 13,33 % van de koopsom¹⁷.

De heer van Lieferinge had het recht een eigen kapelaan te benoemen en het voorrecht om een kandidaat als nieuwe pastoor voor te dragen. De benoeming van een koster-onderwijzer behoorde eveneens tot zijn bevoegdheden. De plichten van de heer van Lieferinge ten aanzien van zijn leenheer waren beperkt: een man te paard leveren, wat hij kon afkopen met de betaling van vijf pond groot. Bij verkoop of verhandelen van de heerlijkheid betaalde de nieuwe eigenaar tien percent van de koopsom aan de leenheer. Bij de leenverheffing betaalde de nieuwe heer tien pond parisis samen met de andere rechten van baljuw, leenmannen en kamerling.

LEENHOF

In de 15de eeuw werd reeds melding gemaakt van een dorpsbestuur door leenmannen. Het bestuur van de heerlijkheid Lieferinge als volgt beschreven: "*Liefferinghen, den bailliu, stedehouder ende mannen ende behoort toe Janne Van Gavere, heere van Heremez, halen haer hooft an de manne ten Steene taelst*"¹⁸.

In het oudst beschikbare leendenombrement (oktober 1594) schrijft de heer dat er naast een hof van mannen ook een laatbank actief was. Er was zelfs een duidelijke taakverdeling en verloning van hun diensten. Baljuw, prater, leenmannen en een klerk berechten criminelen: "*eenen bailliu, eenen pretere, ende hebben mannen van leene ende eenen clerck om een jehelijck recht te doene dies versoecken sal van crijme, item als men genechten houdt oft dinght van crijme dat salmen metten mannen van leene doen, die hebben elck voor*

185.

17 RAG, Lieferinge 0000, nr. 2 f° 63: "Item ende sal den heere hebben van den laten daer hij heerlijcke rente op heeft tallen tijde als sij haer goet vercoopen, becummeren, belasten, oft veranderen, coop, dat es van der erfelijcker verhandelinghe van den pont groot vlaemsch XVIII grooten vlaemsch. Ende van lijffrenten halff alsoo veele".

18 RAG, Oud stadsarchief Geraardsbergen, nr. 40 f° 170v°: de wette van den lande ende bailliage van Aelst.

haer recht V schellingen paris is en den bailliu X schellingen paris is met sijnen mannen ende de clerck vijf schellingen sonder sijn recht van schryven".

Een laathof was bevoegd voor de lagere rechtspraak, namelijk alles wat met gronden en schulden te maken had. *"Item als men op gronden van erven oft schulden ende diergelijcke dat salmen metten lathen doen, daer voeren dat die lathen maer en hebben den montcost met haeren bailliu ende sijnen dienaer, ende den clerck altijd sijn recht van schrijven"*¹⁹.

Deze tekst over de laatbank komt in de latere leendenombrementen niet meer voor. Nochtans was er in het landcharter van Lieferinge een paragraaf die dit regelde. Het landcharter werd afgekondigd door Geeraert van Massemen in 1437, wat chronologisch onmogelijk is omdat dezelfde Geeraert in 1362 zijn leendenombrement opmaakte. Het landcharter zette een prijs of straf op overtredingen en misdrijven en regelde het bestuur van het dorp. Als voorbeeld geven we één nogal afschrikwekkend voorbeeld van een straf: een verkrachter van vrouwen of jonkvrouwen *"sal hem den hals affslaghen met eender plancken"*.

In het landcharter staat letterlijk dat de heer bij het verhandelen of belasten van cijnsgronden moet zorgen voor een laathof ²⁰. In het archief heb ik geen akten gevonden die gewettigd werden door laten. Alle akten en contracten werden geregistreerd *"int register van de voorseyde leenmannen"* ongeacht of het lenen of allodiale gronden betrof.

Het dorpsbestuur van Lieferinge was eerder ongewoon. Een baljuw en leenmannen waren het aanspreekpunt voor alle zaken die het bestuur aanbelangden en waarvoor in andere heerlijkheden een schepenbank functioneerde. Dit had verregaande consequenties. Het bezit van een perceel leen maakte van de bezitter levenslang een bestuurder van het dorp en rechter. In totaal waren er 13 lenen en dus 13 leenmannen verbonden aan het leenhof van Lieferinge. De grootte van hun lenen varieerde tussen 25 en 400 roeden. In oppervlakte gemeten werden vijf bunder en 75 roeden (ca. 6 ha 38 are) land en weide in leen gehouden van de heer van Lieferinge.

In het eindverslag van Jan Baptiste De Patin anno 1769 schreef deze, op basis van informatie verstrekt door het plaatselijk bestuur, dat het volledig bestuur van het dorp slechts vijf leenmannen telde die men beschouwde als een burgemeester en vier schepenen ²¹. De benoeming van burgemeester en schepenen op hetzelfde ogenblik, namelijk op 18 mei 1768, doet afbreuk aan het voorgaande verslag. In het document bedankte de heer alle voorgaande leenmannen *"leenmannen representerende wethouders onser voorseyde prochie"* voor hun diensten. De heer benoemde toen andere personen: één burgemeester en vijf schepenen samen met twee pointers! In welke mate deze benoemingen nieuwe personen waren is onduidelijk. Het waren echter niet enkel leenmannen: op de zes benoemden konden we er slechts drie traceren

19 RAG, Lieferinge 0000, nr. 5 f° 2.

20 RAG, Lieferinge 0000, nr. 2 f° 63: *"Item ende sal den heere hebben van den laten daer hij heerlijcke rente op heeft tallen tijde als sij haer goet vercoopen, becummeren, belasten, oft veranderen, coop, dat es van der erffelijcker verhandelinghe van den pont groot vlaemsch XVIII grooten vlaemsch. Ende van lijffrenten halff alsoo veele. En daer voore sal de heer overstaen met laten van den selven goede. Die daer aff hebben sullen van der erfflijckheijt twee stuijvers ende van lijffrenten halff alsoo veele van partijen"*.

21 ALGEMEEN RIJKSARCHIEF (ARA), Junta voor Besturen en Beden, nr. 606 f° 115.

als leenman.

Een volle bank met zeven schepenen, zoals gebruikelijk was in andere heerlijkheden, was vermoedelijk te hoog gegrepen. Wanneer we de oudste lijst van leenhouders van de 16de eeuw controleren, merken we dat drie personen twee lenen hielden. Op dat ogenblik zijn er dus 10 leenmannen beschikbaar voor het bestuur en de rechtspraak, zonder rekening te houden met degenen die buiten de heerlijkheid woonden. In de periode 1593-1644 vinden we de namen van 19 personen die als leenman getuige waren bij het verlijden van akten. Van 14 onder hen staat onomstotelijk vast dat ze leenman of "*bediendelijk*"man van een leen waren. Van vijf personen vonden we geen sluitend bewijs.

In 1648 schreef de griffier de eerste keer in een akte in plaats van baljuw en leenmannen "*leenmannen ende wethouders*". Op 10 november 1654 vinden we in de akten en contracten de originele omschrijving die nadien voortdurend zou gebruikt worden: "*Comparerende voor bailliu ende leenmannen der prochie ende heerelyckhede van Lieferringhen representerende wethouders aldaer...*"²² of ook "*bailliu ende leenmannen representerende borghemeester ende schepenen*". Deze titelvoering bleef tot het einde van de 18de eeuw behouden.

De bevoegdheden van baljuw en leenmannen werden bepaald door de rechten die de heer bezat in zijn heerlijkheid. Ik verwijs daarvoor opnieuw naar het leendenombrement waarin die rechten zijn beschreven. De heer noteerde in zijn eigen register wat hij verwachtte van zijn leenmannen ²³: "*Ende sijn dieselve mannen gehouden metten anderen mannen van dien hove ten vermane van den leenheer sijnen baillu oft preter te comene te raide, ter vierscharen te ringe ende te gedinghe ter castuijmen van dien hove ende der bancken van Lieferringhen*". Op vraag van de baljuw of prater geven de leenmannen raad en spreken ze recht volgens het gewoonterecht. Wanneer ze geconfronteerd werden met ingewikkelde zaken konden ze te rade gaan bij het Leenhof Ten Steene te Aalst.

Op 31 augustus 1795 werden de schepenbanken en leenhoven opgeheven. Lieferinge werd een autonome gemeente en werd toegevoegd aan het kanton Ninove en bleef dit tot op heden. Lieferinge is, sinds de fusie in 1977, deelgemeente van de stad Ninove.

ARCHIEF

GESCHIEDENIS

In de oudste akten van de 16de eeuw zijn er verwijzingen naar een archiefbewaarplaats. Na het verlijden van een akte werd een exemplaar aan de koper als eigendomsbewijs gegeven, het tweede exemplaar bewaarden ze in hun archief "*daer af deen es in ons secreet geleyt ende dander de coopere*". Het is steevast een onderdeel van een akte en dat had een goede reden. De

---

22 RAG, Lieferinge 0000, nr. 296 f° 13.

23 RAG, Lieferinge 0000, nr. 2 f° 8 en 24. Op folio 8 staat: "soo sijn dese voerghenoemde mannen schuldich te commenen te Liffringhent sheeren raede ende sijne waereden te besittene ende sijn recht te houden ende daer in te wachtene".

leenmannen kregen voor het wettigen en in het archief leggen van een akte een pot wijn ²⁴.

Toch mogen we ons vragen stellen bij het secreet of archiefbewaarplaats. Omstreeks 1604 schreef aartsbisschop Hovius een memorie over conflicten tussen kerkelijke en burgerlijke overheid in het Land van Aalst. Ook Lieferinge komt hier aan bod. Egidius Bruessegem, secretaris van het dorp, hield alle archief van de kerkfabriek in eigen handen. Wanneer de pastoor ernaar vroeg, kreeg hij als antwoord dat hij er zich niet mee te bemoeien had ²⁵. De archiefbewaarplaats was dus vermoedelijk ten huize van de toenmalige secretaris en ontoegankelijk.

Een eeuw later was de toestand nog altijd onveranderd. Toen leidde het tot een proces voor de Raad van Vlaanderen tussen pastoor Frans Van Boterdael en griffier Sebastiaen Du Pont die te Ninove woonde. Pastoor, baljuw en leenmannen gaven aan de griffier het bevel om alle documenten van de kerkfabriek, armentafel, en kapelanie neer te leggen in de archiefkoffer in de kerk. De baljuw van Lieferinge Gillis Van Vreckom, herbergier te Neigem, werd eveneens vernoemd. Hij bewaarde niet enkel de drie sleutels van de koffer maar ook het geld van de kerkfabriek en armentafel afkomstig van verkopen van bomen. De griffier was niet geneigd om afstand te doen van "wettelijke akten" omdat hij vond dat dergelijke akten in zijn griffie moesten berusten ter vrijwaring van ieders rechten. In 1732 leverde griffier Sebastiaen Du Pont een attest af waarin hij verklaarde dat de archiefstukken van de kerkfabriek en van de armentafel werden bewaard *"in de comme staende in de sacristye van de kercke van het selve Liefferynghe"*²⁶.

Bij wet van 5 brumaire jaar V met verwijzing naar de wet van 7 messidor jaar II, werd door de Raad der Ouderlingen opgelegd om alle archieven (= titels en papieren) eigendom van de republiek, samen te brengen in de hoofdplaats van het departement of bij de griffie van de rechtbanken "de chefs-lieux". Ter uitvoering van deze wet werd op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde veel archief van schepenbanken en andere opgeheven instellingen gedeponneerd. Pas in 1875 werden deze archieven overgebracht naar het Rijksarchief te Gent. De omvang bedroeg 2785 zware liassen ²⁷. Uit de briefwisseling ²⁸ vernemen we meer details over deze overbrenging: *"...l'ordre émané de monsieur le ministre de la justice de la remise entre vos mains des anciens greffes scabinaux de l'arrondissement d'audenarde reposant actuellement en mon greffe... Je ferai faire de toutes ces archives des paquets, contenant un certain nombre de liasses, et portant chacun un numéro d'ordre, ainsi que le nombre de liasses qu'ils renferment, avec le nom du greffe auquel elles appartiennent... l'inventaire que je vous transmettrai sera dressé en conséquence..."*. Het archief van Lieferinge maakte deel uit van deze overdracht.

In 1881 organiseerde F.H. D'Hoop een enquête bij de gemeentebesturen van

24 RAG, Lieferinge 0000, nr. 2 f° 69: "Ende onse mannen sellen moghen nemen van bewettegen ende ten secrete te leggen van elcken brieve enen pot wijns ende niet meer".

25 DE KEMPENEER J., Bevoegdheidsconflicten tussen aartsbisschop Hovius en de plaatselijke heren in het Land van Aalst, in: Het land van Aalst, 1994, p. 211.

26 RAG, Lieferinge 0000, nr. 256.

27 RAG, Archief van het Rijksarchief te Gent, briefwisseling nr. 1457 (jaarverslag 1875).

28 RAG, Archief van het Rijksarchief te Gent, briefwisseling nr. 1421 (14.12.1874).

Oost-Vlaanderen. Zijn studie over de archieven van de provincie Oost-Vlaanderen werd gepubliceerd in 1886²⁹. Het archief van de heerlijkheid Lieferinge was toen reeds ondergebracht in het Rijksarchief te Gent. D'Hoop somde op: de dorpsrekeningen vanaf 1617, akten en contracten vanaf 1593, aangiften van nalatenschap vanaf 1647 en ferieboeken vanaf 1565. In 1881 bewaarde men ter plaatse geen Ancien Régime archief meer. Archivaris Félix-Henri d'Hoop overhandigde bij zijn bezoek te Lieferinge op 18 augustus 1881 een kopie van de nieuw opgemaakte inventaris van het archief van de heerlijkheid Lieferinge. Het is deze inventaris die tot nog toe gebruikt werd in de leeszaal.

Van latere aanwinsten kunnen we de oorsprong achterhalen. Op 11 juni 1888 werd archief geruild tussen de stad Aalst en het Rijksarchief te Gent³⁰. Het Rijksarchief te Gent ontving toen van het stadsarchief van Aalst drie manualen voor de inning van de belasting te Lieferinge van de periode 1783-1790³¹. Ze zijn zo goed als zeker afkomstig van J. De Wolf, laatste belastingontvanger van Lieferinge van het Ancien Régime, die te Aalst woonde. Het waren de eerste aanvullingen die bij de inventaris werden bijgeschreven. Nadien werden ook stukken van het archief van de vroegere heren en vrouwen van Lieferinge én van de bezitters van de hoeve te Lieferinge in de 19de eeuw aan het archief toegevoegd. Deze werden aangekocht door het Rijksarchief op een veiling van de nagelaten documenten van Auguste De Portemont³². In 1992 droeg het Rijksarchief te Ronse één stuk van de heerlijkheid Lieferinge afkomstig uit Ancien Regimearchief van Geraardsbergen (het voormalige nummer 1978) over aan Rijkarchief Beveren om het te integreren bij de inventaris van Lieferinge. Het archief van Lieferinge draagt sporen van het verblijf in de Rechtbank van Oudenaarde. Een aantal archiefstukken van dorpen uit de streek van Oudenaarde raakten vermengd. Ze werden uit de inventaris verwijderd en toegevoegd aan de instelling waar ze thuishoorden. Een tweede bron van vermenging van archiefstukken met andere instellingen was de griffier van Lieferinge, die niet enkel te Lieferinge werkzaam was, maar ook in andere dorpen.

In 1964 verhuisde het archief van de heerlijkheid Lieferinge van het Rijksarchief van Gent naar het pas opgerichte Rijksarchief te Ronse. Omwille van de wijzigingen in de grenzen van het gerechtelijke arrondissementen keerde het archief in 1978 terug naar het Rijksarchief te Gent. Vandaar vertrok het voor bewaring naar het Rijksarchief te Beveren als archief van het gerechtelijk arrondissement Dendermonde. Uiteindelijk keerde het archief terug naar Rijksarchief Gent bij de opening van het nieuwe gebouw in 2015.

---

29 D'HOOP F.H., *La Flandre orientale et ses anciennes archives*, Aalst, 1886, p. 29. Originelen in RAG, Archief van het Rijksarchief te Gent, indicateur nr. 7694 (gegevens van het jaar 1881).

30 RAG, Archief van het Rijksarchief te Gent, briefwisseling nr. 2091.

31 RAG, Lieferinge 0000, nrs. 140-142.

32 Lieferinge, in DE POTTER F. en BROECKAERT J., *Geschiedenis van de gemeenten der provincie Oost-Vlaanderen: 5de reeks*, Gent, 1895, p.10.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

I. ARCHIEF VAN DE HEER

A. STUKKEN VAN PERSOONLIJKE AARD

- 1 Afschriften van het testament, verleden voor de schepenen van het Kestergewoud, van Philippe de Colins, heer van Heetvelde en Lieferinge, opgemaakt anno 1762. 1764 en 1786. 1 omslag

B. STUKKEN VAN ZAKELIJKE AARD

1. ALGEMEEN

- 2 Register opgemaakt door Hendrik van Leefdael, heer van Lieferinge, betreffende de heerlijkheid Lieferinge, met genealogische aantekeningen. Eerste helft 17de eeuw, met latere aanvullingen. 1 deel

Inhoud:

Lijst van de heren en vrouwen van Lieferinge 1362-1777;
 f° 1 Cijnsboek van Geraert van Massemen (14de eeuw);
 f° 6v° Legger van erfelijke renten van Janne Van der Molen, die jonkvrouw van Axele erfde, s.d.;
 f° 9v° Costumen van Lieferinge, 1362;
 f° 12 Oude Brabantse en Vlaamse munten en hun omzetting;
 f° 13 Cijnsboek van Philip van Leefdael, 1568;
 f° 24 Leenregister van Philip van Leefdael (geboren 1483 † 1568) gehuwd met Anna Van Gavere, met aantekeningen over de periode 1500-1728;
 f° 42 Beschrijving van de hoeve en bijhorende gronden, 1572;
 f° 54 Landcharter van Lieferinge, 1437;
 f° 80v° Graanmaten, breedte van de wegen, gewichten, wijnmaten, maten van Ninove, waarde van munten;
 f° 85 Gronden, cijnzen en renten van de kapelanie van O.-L.-Vrouw te Lieferinge, 1612;
 f° 88v° Gronden, cijnzen en renten van de kapelanie van O.-L.-Vrouw te Lieferinge, 1616
 f° 90 Gronden, tienden en renten van de kosterij, 1616;
 f° 93 Benoeming van Egidius Evenepoel als kapelaan, 1614;
 f° 96 Benoeming van Merten Thienpont als baljuw, 1612 en lijst van de baljuws
 f° 100 Lijst van de cijnzen die de heer schuldig is aan de pastoor, koster, kerkfabriek en armentafel
 f° 107 Taakomschrijving van de koster;
 f° 111 Pachtcontracten van de hoeve van de heer, 1576-1630;
 f° 127 en 213 Manuaal van koster Engel Roobaert met opsomming van de bezittingen van de cure, koster, kerkfabriek en armentafel, 1625;
 f° 139 Legger van cijnzen en lenen, vernieuwd 1632;
 f° 150v° Wapenschilden de Nollet-Balbani;

f° 152 Verwantschap van de heer van Quiverchin en raadsheer De Wolff met Pieter Van Dale, stichter van het Van Dalecollege te Leuven, met wapenschilden;
 f° 162v° Genealogie familie de Rumigny de Peissant;
 f° 171v° Genealogie Jean dit Griffon de Masnuy met aansluitend de familie Van Leefdael;
 f° 172v° Kwartierstaat Wautier van der Noot, baron de Carloo, met wapenschilden;
 f° 173v° Kwartierstaat van Anne Louise van der Gracht;
 f° 174 Akte van afstand door Clara echtgenote Jan van Leefdael te Waalwijk van haar rechten in de heerlijkheid Lieferinge aan Hendrik van Leefdael, 1612;
 f° 175 Testament van Hendrik van Leefdael, 1642;
 f° 177v° Volmacht van Philip van Leefdael, heer van Etten, Meeuwen en Lieferinge om in zijn naam de heerlijkheid te verheffen, 1642;
 f° 179v° Genealogie familie de Colins, met wapenschilden;
 f° 195v° Genealogie familie de Solares, met wapenschilden;
 f° 200v° Kwartierstaat Jean de Schoonhoven, met wapenschilden;
 f° 224 Breedte van de wegen en waterlopen, planten van bomen;
 f° 226 Hoe lenen en hergeweide te verheffen en betalen van de rechten, 1627;
 f° 231 Leendenombremment van de heerlijkheid Lieferinge door Hendrik van Leefdael, 1633.

- 3** "Chijnsboeck ende leenboeck van Lieffringhe", manuaal opgemaakt door Philippe de Colins voor het innen van de heerlijke rechten, met index. 18de eeuw.

1 deel

Inhoud:

Lijst van de heren en vrouwen van Lieferinge;
 f° 1-82v°, 174-191 en 216 Manuaal voor de inning van heerlijke renten periode 1728-1787. Met achteraan in het register een index;
 f° 83 en 240-256 Spijkerprijzen 1730 en 1722-1786;
 f° 84-87 Ontvangsten van pontpenningen, 1749-1774;
 f° 88-90 Uittreksel uit de costumen over de rechten van de heer;
 f° 91 Lijst van de kosteren van Lieferinge, 1616-1754;
 f° 94-95 Over de voordracht van pastoor van Lieferinge, met een lijst van de pastoors 1614-1758;
 f° 96-97 en 196-214 Over de benoeming van de kapelaan, de unie van de kapelanie met de cure, opmerkingen over het handelen van de pastoors, met een lijst van de kapelaans, 1614-1755;
 f° 98-99 Over de benoeming van de baljuw, met een lijst van baljuws, 1586-1736;
 f° 100-171 Leenregister, opgemaakt op 18 mei 1729, met aantekeningen ca. 1550-1774.

2. BEZIT VAN DE HEERLIJKHEID

- 4** Gelijkijdig afschrift van het leendenombremment van Lieferinge, opgemaakt door Rogier van Leefdael anno 1643. 1643.

1 stuk

- 5** Authentiek verklaarde afschriften van de leendenombremmenten van de heerlijkheid Lieferinge periode 1594-1730, door twee

---

kanunniken, geboortig van Antwerpen, te Kamerijk. 1731.

1 katern

- 6 Akte van verkoop van de heerlijkheid Lieferinge door Maximiliaen Antoine Vincent Albert Emanuel Joseph de Colins, heer van Lieferinge, aan Lancelot Ignace Joseph, baron van Gottignies, voor Antoine Philippe Fiacre Guislain de Visscher, baron van Celles. 1786.

1 katern

3. HEERLIJKE RECHTEN

- 7 Vergunning verleend door de heer aan Jan Van Vreckom, zoon van Nicolaes en gehuwd met Anna Van Vreckom, om de herberg van zijn schoonvader verder uit te baten. 1736.

1 stuk

4. CIJNZEN

- Cijnsboek van Geraert van Massemen 14de eeuw.

- Legger van erfelijke renten van Janne Van der Molen, die jonkvrouw van Axele erfde. S.d.

- Cijnsboek van Philip van Leefdael 1568.

- Cijnsboek van Lieferinge, toebehorend aan Hendrik van Leefdael, heer van Lieferinge. 1568.

- Legger van cijnzen en lenen. 1632.

- 8 Legger van heerlijke renten. 18de eeuw.

1 deel

- 9 Manuaal voor de inning van heerlijke renten. 1704-1727.

1 deel

- Manuaal voor de inning van heerlijke renten. 1728-1787.

- 10 Vergunning van de heer aan koster Adriaen Van Vreckom om twee roeden erf te vercijnzen voor 61 jaar aan Jan Van Vreckom, zoon van Nicolaes en gehuwd met Anna Van Vreckom, om daarop een kamer en achtervloer te bouwen. 1737.

1 stuk

5. VERKOPINGEN

- 11 Akte van verkoop van de hoeve en bijhorende gronden door

Charles de Colins, abt van de Sint-Salvatorabdij te Ename, met volmacht van Michel de Colins, heer van Thy, en van Maximiliaen de Colins, heer van Lieferinge, aan Gillis Van den Bossche. 1779.

1 katern

- 12 Akte van verkoop van de hoeve en bijhorende gronden door Gillis Van den Bossche aan Marie Philippine Gislene Coloma de Lieuw douairière van Joseph Albert Ferdinand Gislain de Visscher, baron van Celles. 1787.

1 katern

6. VERPACHTINGEN

- Pachtcontracten van de hoeve van de heer. 1576-1630.

- 13 Ramingsstaat van het pachtersrecht opgemaakt bij de overlating van de hoeve van Petrus Colins, heer van Heetvelde, door Christiaan Galemaert aan Geeraert Van Assche, zoon van Jan. 1722.

1 katern

- 14 Pachtcontract van de hoeve, verpacht door Maximiliaen Antoine de Colins, heer van Lieferinge, aan Geeraert Van Vreckom, burgemeester van Lieferinge. 1777.

1 katern

7. FINANCIËN

- 15 Rekening van de inkomsten van de heer van Lieferinge. 1671-1677 (1690).

1 omslag

II. ARCHIEF VAN HET LEENHOF

A. HET LEENHOF ALS BESTUURLIJK LICHAAM

1. ALGEMEEN

- 16 16 REGISTERS VAN RESOLUTIES. 1722-1759.
1722-1731. 1 katern
- 1723-1759.
- 17 Minuut van de resolutie van baljuw, leenmannen en notabelen over de heffing van een belasting voor de herstelling van de pastorie. 1722. 1 katern
- 18 Ingekomen brieven. 1679-1795. 1 omslag
- 19 Verzoekschrift van Denijs Langendries om een uittreksel uit het archief te bekomen om zijn rechten op een losweg te vrijwaren. 1743. 1 stuk
2. PERSONEEL
- Benoeming van burgemeester, schepenen, pointers en zettters door de heer. 1768.
- 20 - 21 PROCESSEN-VERBAAL VAN DE VERKIEZING VAN AFGEVAARDIGDEN VAN DE GROTE GEGOEDEN EN DE NOTABELEN. 1781-1794.
- 20 1781. 1 katern
- 21 1794. 1 omslag
- 22 3. PROCESSEN WAARBIJ DE WETHOUDERS ALS PARTIJ OPTREDEN
Stukken van het proces voor de Raad van Vlaanderen van Henricus Van Daele, pastoor van Lieferringe, tegen baljuw en wethouders van Lieferringe over een toelage vanwege het dorp, zijn belastingaanslag en zijn woonst. 1715. 1 omslag

-
- 23 Kostenstaat van procureur Jan Baptiste Paerewijck voor zijn diensten in het proces voor de Gedeputeerden van het Land van Aalst tussen baljuw, burgemeester en schepenen, pointers en zettters en grote gelanden tegen pastoor Franciscus Van Boterdaele over de verrekening van wederzijdse tegoeden. 1749. 1 omslag
- 24 4. RELATIES MET HOGERE BESTUREN
Minuut van de brief als antwoord op de vraag van de Franse intendant Peletier naar bezittingen van personen die verblijven in het buitenland. 1678. 1 omslag
- 25 Minuut van de lijst van verlaten gronden, periode 1676-1679, opgemaakt op vraag van de Gedeputeerden van het Land van Aalst. 1679. 1 stuk
- 26 Minuut, als antwoord op de circulaire van 7 juli 1707, van het verslag over het loon van de erfelijke belastingontvangers in de periode 1702-1706. 1707. 1 katern
- 27 Minuut, als antwoord op de circulaire van 4 augustus 1709, van de lijst van het aantal huishoudens, het aantal inwoners en de benodigde granen. 1709. 1 omslag
- 28 *28 - 30 MINUTEN VAN DE VERSLAGEN OVER DE KOSTEN DIE BETAALD WERDEN AAN DE COMPAGNIE VAN DE PROVOOST-GENERAAL.*
1707. 1 stuk
- 29 1719. 1 stuk
- 30 Periode 1716-1721. 1721. 3 stukken
- 31 Minuut van de staat van schade door het onweder op 24 augustus 1721. 1721. 1 katern
- 32 Minuut van het advies van notabelen, meest gegoede en inwoners

-
- van Lieferinge over de klacht van "d'insetene van Lieferinge" bij de vorst over misbruiken bij de belastingheffing. 1732. 1 lias
- 33 Minuut van de lijst van de paarden. 1734. 1 katern
- 34 *34 - 35 MINUTEN, OPGEMAAKT OP BEVEL VAN DE RAAD VAN VLAANDEREN, VAN DE STATEN VAN DE VOORRAAD GRANEN. 1740-1741.*
1740. 1 katern
- 35 1741. 1 katern
- 36 Minuten, als antwoord op de circulaires van 22 juni en 30 juni 1744, van de staten van de voorraden hooi. 1744. 1 omslag
- 37 Minuut, als antwoord op de circulaire van 19 april 1748, van de staat van paarden en wagens. 1748. 1 katern en 1 stuk
- 38 Minuut van het verzoekschrift van burgemeester en schepenen en pointers en zettters aan de Gedeputeerden van het Land van Aalst om een lening te mogen aangaan voor de bouw van een nieuwe pastorie. 1751. 1 stuk
- 39 Dossier inzake de enquête van Jan Baptiste de Patin. 1765-1767. 1 omslag
- 40 Minuut, als antwoord op de circulaire van 10 mei 1769, van de brief over de grootte van de gemene gronden. 1769. 2 stukken
- 41 Minuut van de lijst van gehuchten. 1772. 1 stuk
- 42 Minuut, als antwoord op de circulaire van 6 augustus 1774, van de lijst van herbergen. 1774. 1 lias
- 43 Minuut, opgemaakt op vraag van de Gedeputeerden van het Land van Aalst, van de lijst van renten ten laste van het dorp. 1774. 3 stukken

-
- 44 Minuut, als antwoord op de circulaire van 17 december 1775, van de brief over het zegel van de rechtbank. 1776. 2 stukken
- 45 Minuut van de brief met het oordeel van de wethouders over de provisionele organisatie van Vlaanderen. 1790. 1 stuk
- 46 Minuut, als antwoord op de circulaire van 22.07.1794, van het verslag over de voorraden graan en veevoeders, de omvang van de veestapel, de molens, de belastingheffing, het aantal inwoners, wagens en paarden, de jaarlijkse oogst. 1794. 1 omslag
- 47 Minuut, als antwoord op de circulaire van 2 december 1794, van de lijst van het zilverwerk in de kerk. 1794. 1 stuk
- 48 Minuut van de staat van de voorraden hooi en stro, van de voorraden granen, van het aantal inwoners, opgemaakt per huishouden. 1795. 1 omslag
5. BELASTING EN FINANCIËN
- A. KADASTER
- 49 Index op plaatsnamen van een landboek. 18de eeuw. 1 stuk
- 50 Borderel van het metingboek. Tweede helft 18de eeuw 1 stuk
- B. VESTIGING VAN DE AANSLAG
- 51 Brieven vanwege het Hoofdcollege van het Land van Aalst met kennisgeving van het bedrag waarmee Lieferinge belast wordt. 1684-1708. 1 omslag
- 52 52 - 104 Staten van lasten. 1713-1794. 1713. 2 katernen
- 53 1717. 1 omslag

54	1720.	1 omslag
55	1721.	1 katern en 2 stukken
56	1724.	1 katern en 2 stukken
57	1725.	1 omslag
58	1726.	1 katern en 1 stuk
59	1727.	1 katern en 2 stukken
60	1728.	1 katern en 2 stukken
61	1729.	1 katern en 2 stukken
62	1730.	1 katern en 2 stukken
63	1731.	1 omslag
64	1732.	1 omslag
65	1733.	1 katern en 2 stukken
66	1734.	1 katern en 2 stukken
67	1736.	1 katern en 2 stukken
68	1737.	1 omslag
69	1740.	1 omslag

70	1741.	1 omslag
71	1742.	1 omslag
72	1743.	1 omslag
73	1744.	1 omslag
74	1747.	1 omslag
75	1748.	1 omslag
76	1751.	1 omslag
77	1753.	1 omslag
78	1755.	1 omslag
79	1756.	1 omslag
80	1757.	1 omslag
81	1758.	1 omslag
82	1761.	1 omslag
83	1762.	1 omslag
84	1763.	1 omslag
85	1765.	1 omslag
86	1767.	1 omslag

---

		1 omslag
87	1769.	1 omslag
88	1770.	1 omslag
89	1771.	1 omslag
90	1772.	1 omslag
91	1773.	1 omslag
92	1774.	1 omslag
93	1778.	1 omslag
94	1779.	1 omslag
95	1780.	1 omslag
96	1781.	1 omslag
97	1782.	1 omslag
98	1783.	1 omslag
99	1784.	1 omslag
100	1785.	1 omslag
101	1786.	1 omslag
102	1787.	1 omslag

103	1788.	1 omslag
104	1794.	1 omslag
105	105 - 114 Akten met vastlegging van de aanslagvoet. 1683-1701. 1683-1684.	1 stuk
106	1686.	1 katern
107	1689.	1 katern
108	1690.	1 omslag
109	1691.	1 omslag
110	1692.	1 omslag
111	1693.	1 omslag
112	1694.	1 katern en 1 stuk
113	1695.	1 omslag
114	1701.	1 omslag
115	115 - 137 Kohieren. 1621-1795. 1621.	1 katern
116	1632.	1 katern
117	1636.	

---

		1 katern
118	1702.	1 lias
119	1705.	1 katern
120	1706.	1 katern en 1 stuk
121	1707.	1 omslag
122	1710.	1 katern
123	1711.	1 omslag
124	1712-1713.	1 katern
125	1714.	1 omslag
126	1715.	1 omslag
127	1716-1717.	1 omslag
128	1719.	1 lias
129	1764.	1 stuk
130	1777.	2 stukken
131	1789.	1 stuk
132	1790.	1 stuk
133	1791.	1 stuk

134	1792.	1 stuk
135	1793.	1 stuk
136	1795.	1 stuk
137	z.d. [18de eeuw]	2 stukken
138	138 - 139 Minuten van de brieven met kennisgeving aan het Hoofdcollege van het Land van Aalst van de repartitie van de belasting. 1718-1721. 1718.	1 stuk
139	1721.	1 stuk
140	140 - 142 Manualen voor de inning van de belasting. 1783-1790. 1783.	1 katern
141	1785.	1 katern
142	1790.	1 katern
<i>C. REKENPLICHTIGHEID</i>		
143	143 - 218 Rekeningen van belastingen. 1617-1788. 1617.	1 omslag
144	1634.	1 katern
145	1637.	1 katern
146	1638.	

---

		1 katern
147	1639.	2 katernen
148	1640.	2 katernen
149	1641.	1 katern en 1 stuk
150	1642.	2 katernen
151	1643.	1 katern
152	1676.	1 omslag
153	1681-1682.	1 katern
154	1691.	1 katern
155	1698-1699.	1 omslag
156	1700.	1 omslag
157	1701.	1 omslag
158	1702.	1 katern
159	1705.	1 omslag
160	1706.	1 katern
161	1708-1709.	1 omslag
162	1709.	1 katern

163	1710.	1 omslag
164	1711.	1 omslag
165	1712.	1 katern
166	1714.	1 katern
167	1715.	1 katern
168	1716.	2 katernen
169	1720.	1 omslag
170	1721.	1 omslag
171	1723.	1 omslag
172	1725.	1 omslag
173	1726.	1 omslag
174	1727.	1 omslag
175	1728.	1 omslag
176	1729.	1 omslag
177	1730.	1 omslag
178	1731.	1 omslag

179	1732.	1 omslag
180	1734.	1 omslag
181	1735.	1 omslag
182	1736.	1 omslag
183	1737.	1 omslag
184	1738.	1 omslag
185	1739.	1 omslag
186	1740.	1 omslag
187	1741.	1 omslag
188	1742.	1 omslag
189	1744.	1 omslag
190	1745.	1 omslag
191	1746.	1 omslag
192	1747.	1 omslag
193	1748.	1 omslag
194	1749.	1 omslag
195	1750.	

---

1 omslag

196 1755.

1 omslag

197 1757.

1 omslag

198 1758.

1 omslag

199 1759.

1 omslag

200 1761.

1 omslag

201 1762.

1 omslag

202 1763.

1 omslag

203 1766.

1 omslag

204 1768.

1 omslag

205 1770.

1 omslag

206 1771.

1 omslag

207 1772.

1 omslag

208 1774.

1 omslag

209 1775.

1 omslag

210 1776.

1 omslag

211 1780.

1 omslag

212	1781.	1 omslag
213	1782.	1 omslag
214	1783.	1 katern
215	1784.	1 katern
216	1785.	1 katern
217	1786.	1 omslag
218	1788.	1 omslag
---	1790.	
219	219 - 221 Bewijsstukken bij de rekeningen. 1692-1752. 1692.	1 lias
220	1751.	1 lias
221	1752.	1 lias
222	Rekening tussen de pastoor en de wethouders over de betaling van belastingen in de periode 1717-1725. ca. 1725.	1 katern
223	Stukken betreffende de eindafrekening van belastingontvanger Joannes De Weghe over de periode 1709-1716. 1728.	1 omslag
224	Eindafrekening van belastingontvanger Romanus Tkint over de periode 1717-1725. 1737.	1 omslag

-
- 225** *D. DIVERSEN*
Akte van verkoping van gronden tot verhaal van verschuldigde belasting. 1685.
1 katern
- 226** Notitie van pastoor Joannes Mehoudens aan de griffier over achterstallen waarop hij recht heeft. 1759.
1 stuk
- 227** Dossier inzake de belasting van vier miljoen ten laste van de rijkste en meest gegoede. 1795.
1 omslag
- 228** Tabel voor het vastleggen van de belastingaanslag van 9 gulden per bunder. 18de eeuw.
1 stuk
- 229** 6. MILITAIRE LASTEN
Verzoekschriften van de wethouders aan het Hoofdcollege van het Land van Aalst om een vergoeding te krijgen voor diensten en leveringen aan militairen. 1649-1650.
1 lias
- 230** Bevelschriften vanwege het Hoofdcollege van het Land van Aalst voor leveringen aan militairen. 1701-1702.
1 lias
- 231** Staat van onkosten van de inkwartiering van het regiment de Lannoy anno 1701. 1702.
1 katern
- 232** *232 - 241 STATEN VAN VERLIEZEN, LEVERINGEN EN DIENSTEN AAN MILITAIRES. 1705-1750.*
1705-1706.
1 lias
- 233** 1707.
1 lias
- 234** 1708.
1 pak
- 235** 1707-1709.
1 katern

236	1709.	1 lias
237	1710.	1 katern en 1 stuk
238	1744.	1 omslag
239	1745.	1 omslag
240	1747-1748.	1 pak
241	1748.	1 lias
242	Minuut, als antwoord op de circulaire van 13 mei 1750, van de staat van verliezen door Franse militairen gedurende de laatste oorlog. 1750.	1 katern
243	7. ZORG VOOR VERKEERSWEGEN Proces-verbaal van de voorschouwing van de straten. 1764.	1 katern
244	8. TOEZICHT OP DE ARMENTAFEL Akte van verkoping van bomen en hout van de armentafel en van de kerkfabriek. 1717.	1 katern
245	Akte van verkoping van hout van de armentafel. 1726.	1 katern
246	246 - 248 AKTEN VAN VERPACHTING VAN DE GRONDEN VAN DE KERKFABRIEK EN ARMENTAFEL. 1770-1787. 1770.	1 katern
247	1782.	1 katern
248	1787.	1 katern

-
- 249   249 - 250 REKENINGEN. 1781-1786.
1781-1784. 1 katern
- 250   1785-1786. 1 katern
- 251   Akte van borgtocht van het dorpsbestuur voor Judocus Barbé die
zich te Hamme wil vestigen. 1778. 1 katern
9. TOEZICHT OP HET BEHEER VAN DE GOEDEREN VAN DE
KERKFABRIEK
- Akte van verkoping van bomen en hout van de armentafel en van
de kerkfabriek. 1717.
- Akten van verpachting van gronden van de kerkfabriek en
armentafel. 1770-1787.
- 252   252 - 254 REKENINGEN. 1690-1780.
1690-1692. 1 katern
- 253   1775-1778. 1 omslag
- 254   1779-1780. 2 katernen
- 255   Dossier inzake de bouw van een pastorie. 1757-1760. 1 omslag
- 256   Dossier van het proces, voor een raadsheer van de Raad van
Vlaanderen, van Frans Van Boterdaele, pastoor van Lieferinge en
deservitor van de kapelanie van Onze-Lieve-Vrouw tegen
Sebastiaen Du Pont, griffier van Lieferinge, en Gillis Van Vreckom,
baljuw van Lieferinge: deponeren van het archief van de
kerkfabriek, kapelanie en armentafel in de archiefkoffer, afstand
van de sleutels van de archiefkoffer en van geldsommen van
kerkfabriek, armentafel en kapelanie. 1731-1732. 1 pak.

B. HET LEENHOF ALS GERECHTELIJK LICHAAM

1. STRAFRECHTELIJKE EN BURGERLIJKE RECHTSPRAAK

A. PROCEDURESTUKKEN

- 257 Gelijktijdig afschrift van het "Eeuwig Edict" van 12 juli 1611. 1611.
1 katern
- 258 Brieven van het stadsbestuur van Geraardsbergen met opeising van de rechtsmacht over hun buitenpoorters. 1738-1739.
1 stukken
- 259 Getuigenverklaringen in het geschil tussen Adriaen Nimegeerts, molenaar te Neigem, en Jean Du Molin over het toebrengen van een messteek. 1672.
1 omslag
- 260 Getuigenverklaringen, voor burgemeester en schepenen van het Land van Wedergrate, over verbouwingen aan, en werken in de kerk, op last van pastoor Frans Van Boterdaele. 1736.
1 katern
- 261 Rapport van het onderzoek, op vraag van baljuw Joseph Ghiselin, naar de omstandigheden van het gevecht ten huize van Jan Van Vreckom. 1775.
1 omslag
- 262 Rapport van onderzoek, op vraag van baljuw Adriaen Van den Houte, tegen Cornelis Van Craenenbroeck wegens het verwonden van officier Pieter Dhont en diens dochter. 1793.
1 katern
- 263 263 - 266 Rollen van de rechtbank. 1626-1759.
1626-1637.
1 deel niet gebonden
- 264 1670-1672.
1 katern
- 265 1680-1685.
1 deel
- 266 1723-1759.
1 deel

B. PROCESSTUKKEN

- 267 Gillis en Pieter Buydens c. de weduwe en erfgenamen Guilliam Buydens: nalatenschap van Pieter Buydens gehuwd met Anna Ruysinck, betwiste schenking van hofstede en gronden. 1631-1638.
1 pak
- 268 Philip Luijckx, pastoor van Lieferinge, over Joannes Van Boterdael c. Gillis Van Vrechem: betaling van pacht. 1661.
2 stukken
- 269 Pieter Buydens c. de weduwe Jacques Hackaert over Andries Steenmetsers: bezit van gronden. 1662-1665.
1 omslag
- 270 Jaspas Thienpont, baljuw, c. Merten Van den Bossche: verheffen van lenen. 1671-1672.
1 omslag
- 271 Gillis Van Lathem te Lieferinge c. Guilliam Goubeau: betaling van huur. 1681-1683.
1 omslag
- 272 Bartholomeus Mieckens weduwnaar Catharina Van der Plancken te Brussel c. de erfgenamen Christoffel Van der Plancken namelijk Gillis Van Snick gehuwd met Catharina Van der Plancken en de broer van wijlen zijn vrouw Catharina Van der Plancken te weten Hendrik Van der Plancken: verdeling van de nalatenschap. 1686-1692.
1 lias
- 273 Adam De Naeijer, pastoor van Lieferinge en directeur van de goederen van de kapelanie c. Mattheus Roosen: bouw van een huis op cijnsgrond van de kapelanie. 1689.
1 katern
- 274 Adam De Naeijer, pastoor van Lieferinge, c. Cornelis Vastersavonts gehuwd met Joanna Van Vreckem, dochter van Gillis: gebruik van een perceel land. 1694.
1 lias
- 275 Adam De Naeijer, pastoor van Lieferinge, samen met de heer van Lieferinge c. Marie Van den Broucke echtgenote Christiaen Thienpont te Gooik: arrestatie voor het beledigen van de pastoor. 1703.
1 pak
- 276 Andreas de la Guerra c. Pieter Van Vreckem. 1715.

1 stuk

- 277 Joannes De Weghe, zoon van Adriaen, belastingontvanger, c. de nalatenschap van Henricus Van Dalem, zoon van Martinus, pastoor van Herfelingen: betaling van belasting. 1716.
1 katern
- 278 Gillis Van Vreckom, baljuw, c. Frans Willems, zoon van Pieter: indaging van een leen omwille van het gebrek aan een bediendelijk man. 1728.
1 katern
- 279 Don Andreas de la Guerra c. pastoor Franciscus Van Boterdaele in naam van Jan Van de Leene: bezit van een voer hout. 1728-1729.
1 omslag
- 280 De heer van Liefeninge c. Jaspaert Brijsens: betaling van heerlijke renten. 1729-1730.
1 omslag
- 281 Paschasius Van Almaele, oud-burgemeester van Antwerpen en schepen c. de erfgenamen van Jan Brijsens: betaling van interesten. 1730.
1 omslag
- 282 Philippus Colins, heer van Liefeninge en Heetvelde c. Francois t'Kint als voogd van de wezen van wijlen Petrus van Heetvelde, Philibert Antoen Colins, heer van Liembos mede in naam van jonker Michiel Colins, heer van Du Thy en juffrouw Jenne Adrienne Colins, vrouw van Bevingen, als recht bekomen hebbende van juffrouw Catharina Isabella Colins, religieuze in het hospitaal van Geraardsbergen: betaling van cijnsrechten. 1731-1733.
1 omslag
- 283 Christiaen Van den Haute, beheerder van de armentafel c. don Andreas de la Guerra: betaling van rente. 1738-1739.
1 omslag
- 284 Lambertus De Jenesse, president van het Atrechtcollege te Leuven voor de stichting Bertheijns c. de weduwe en erfgenamen van jonker Charles Ludovicus Thienpont te Leuven: bewarend beslag op de hypotheek van een lening wegens verachterde interesten. 1748.
1 lias
- 285 Gerardus Alexander Van der Biest, oud-schepen van Ninove c. Mertinus Heijmans te Liefeninge en Merten De Coen te Eizeringen als voogd van de wees van Gillis Heijmans: betaling van interesten. 1753-1754.
1 pak

-
- 286 Nicolaes Franciscus van der Noot, heer van Vreckem en amman van Brussel c. Pieter De Beys te Oetingen: betaling van interesten. 1756-1760.
1 omslag
- 287 Philip de Colins, heer van Heetvelde c. Pieter De Beys: betaling van pontpenningen. 1759.
1 omslag
- 288 Carel De Toubel te Oetingen c. Pieter De Beys: borgstelling. 1759.
2 stukken
- 289 Judocus Van den Bossche te Ninove c. jonker Maximilianus de Colins d'Eetvelde, heer van Liefeninge: betaling van geleverde goederen. 1783.
1 omslag
- 290 Philippus Bruylant c. Gillis Van den Bossche te Liefeninge: bezit van een hofstede. 1783.
1 omslag
- 291 Dominicus De Smet gehuwd met Catharina Van den Bossche te Liefeninge c. Jacqueline Van den Bossche weduwe Josephus Henricus Allemans te Brussel. 1794-1795.
2 stukken
- 292 *C. STRAFUITVOERING*
Akten van gerechtelijke verkopeningen. 1622-1762.
1 pak
- 293 Rekening van de verkoping van de verlaten inboedel van Guiliam Pleck, verkocht voor de betaling van de crediteuren. 1684.
1 katern
- 294 2. WILLIGE RECHTSPRAAK
Minuten van akten en contracten. 1604-1796.
1 omslag
- 295 295 - 299 *REGISTERS VAN AKTEN EN CONTRACTEN. 1593-1795.*
1593-1644.
1 deel
- 296 1648-1671.
1 deel

297	1724-1741.	1 deel
298	1758-1779.	1 deel
299	1779-1795.	1 deel
300	Akten van verkopen van bomen en hout. 1647-1784.	1 pak
301	Akte van verpachting van de tienden van de pastoor. 1739.	1 katern
	<i>302 - 303 MINUTEN VAN AANGIFTEN VAN NALATENSCHAPPEN.</i>	
302	1658-1794. 1658-1750.	1 pak
303	1752-1794.	1 pak
	<i>304 - 305 REGISTERS VAN AANGIFTEN VAN NALATENSCHAPPEN.</i>	
304	1752-1788. 1752-1773.	1 deel
305	1782-1788.	1 deel
	<i>C. LEENADMINISTRATIE</i>	
---	Leenregister van Philip van Leefdael (geboren 1483 † 1568) gehuwd met Anna Van Gavere, met aantekeningen over de periode 1500-1728. 1500-1728.	
---	Legger van cijzen en lenen. 1632.	
---	Leenregister van Philippus de Colins, opgemaakt op 18 mei 1729, met aantekeningen ca. 1550-1774. 1729.	
306	Akten van leenverheffingen en leendenombrementen. 1701-1788.	1 omslag

III. STUKKEN ZONDER AANWIJSBAAR VERBAND

- 307 Verzoekschrift aan burgemeester en schepenen van Outer van meier Jan Van Ghijsegem om een perceel land van Anthonis De Faicter fs. Anthonis gerechtelijk te mogen verkopen. 1646. 1 stuk
- 308 Volmacht van Jan Staelins aan Floris Luycx te Ninove, griffier van Lieferinge, om in zijn naam een leen te verheffen, gehouden van het Leenhof van Voorde. 1652. 1 stuk
- 309 Stukken van het proces, voor een commissaris van de Raad van Vlaanderen, van Floris Luycx te Ninove, griffier van Lieferinge, tegen Jan Van Bossuyt te Ninove over de afhandeling van een nalatenschap. 1671-1672. 1 omslag
- 310 Akte van overeenkomst tussen een zekere Goubau en Adam Lijsens over de bouw van een schuur mits verlaging van de pacht. 1685. 1 stuk
- 311 Stuk van het proces voor de schepenbank van Voorde van Cornelis Wasteels te Zandbergen tegen Jan Mostaert, koster van Voorde, mede met de weduwe Jan Philip Giesens en Guilliam Reynier Giesens te Gent over de betaling van interesten. 1693. 1 katern en 1 stuk
- 312 Staat van de betalingen door Sebastiaen Du Pont van de ontvangsten van het provinciaal recht op vervoer van meel van Ninove naar Aalst periode 1758-1760. 1760. 1 stuk
- 313 Minuut van de staat, opgemaakt door Maximilianus Constantinus Raparlier, ontvanger van de rechten geheven door het Land van Aalst op het vee, met opgave van het aantal paarden, koeien en schapen in de dorpen ressorterend onder zijn kantoor te Ninove namelijk Neigem, Lieferinge, Denderwindeke, Pollare, Appelterre, Voorde, Aspelare, Outer, Okegem en Borchtlombeek. 1794. 2 stukken
- 314 Notitie over de bijdrage van Sint-Antelinks in de belasting van het Land van Aalst en de omrekening ervan per bunder. 18de eeuw. 1 stuk
- 315 Akte van verkoop van de hoeve en bijhorende gronden door Antoine Philippe Fiacre Gislain de Visscher Celles te Brussel aan Anthonette Therese Dorothee de Quarré gehuwd met Philippe

---

Alexander Joseph Gislain Christyn Ribaucourt. 1803.

1 katern

316 Pachtcontract van de hoeve, verpacht door Philippe Alexander Joseph Gislain Christyn, graaf van Ribaucourt te Brussel aan Franciscus Van de Leene gehuwd met Maria Cornelia D'Hauwer. 1817.

2 katernen

317 Plannen van de hoeve en bijhorende gronden, opgemaakt ten behoeve van douairière gravin de Ribaucourt te Brussel. 1834.

2 plannen

318 Contract tussen Maria Joanna Jacqueline Van Steijnemeulen, douairière senator ridder De Guchteneere te Brussel en Franciscus Van de Leene gehuwd met Maria Cornelia D'Hauwer over de voortzetting van de pacht. 1837.

1 stuk